

Indicatorii pe termen scurt în industrie

Metadate

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică industriei și energiei

1.2. Persoana de contact

Galina Ermurachi, șef direcție

Tel.: (+373) 67 770 045

(+373) 22 403 056

e-mail: galina.ermurachi@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

26.02.2024

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

22.01.2021

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Indicatorii pe termen scurt în industrie cuprind Indicele Producției Industriale (IPI) și Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie (ICA).

Pentru Indicele Producției Industriale (IPI) activitățile industriale sunt reprezentate de secțiunile B – Industria extractivă, C – Industria prelucrătoare și D – Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat ale Clasificatorului Activităților Economice a Moldovei (CAEM-2), armonizat la standardul european NACE Rev.2.

Pentru Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie (ICA) activitățile industriale sunt reprezentate de secțiunile B – Industria extractivă și C – Industria prelucrătoare ale Clasificatorului Activităților Economice a Moldovei (CAEM-2), armonizat la standardul european NACE Rev.2.

Datele statistice privind Indicatorii pe termen scurt în industrie sunt elaborați în baza cercetării statistice lunare a întreprinderilor cu genul principal de activitate de industrie, care cuprind întreprinderile cu numărul de personal de la 20 persoane în sus – exhaustiv și cu numărul de personal de la 4 la 19 persoane – prin eșantion aleatoriu.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Indicele Producției Industriale măsoară evoluția rezultatelor activităților cu caracter industrial de la o perioadă la alta, acesta fiind un indice de volum.

Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie caracterizează situația economică și este utilizat la evaluarea tendințelor curente ale vânzărilor, și prin urmare, la sesizarea fluctuațiilor pieței. Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie oferă informații referitoare la perspectivele viitoare, la necesitatea și posibilitatea finanțării investițiilor dorite și la cheltuielile de exploatare.

Producția industrială reprezintă:

- rezultatul direct și util al proceselor de extragere a materiilor prime și materialelor existente în natură;
- rezultatul prelucrării primare a produselor agricole și silvice;
- rezultatul prelucrărilor executate ulterior asupra produselor industriale;
- lucrările de restabilire a parametrilor tehnici și calitativi inițiali ai produselor industriale (cum ar fi: lucrările de reparații, de întreținere etc.).

Producția industrială este compusă din *produse finite, semifabricate și lucrări (servicii)* cu caracter industrial destinate investițiilor, consumului populației, exportului, consumului intern productiv și altor necesități ale economiei naționale, identificate printr-un cod al nomenclatorului PRODMOLD–2022.

Produse finite sunt considerate produsele ale căror prelucrare a avut loc în cadrul întreprinderii (au parcurs integral procesul tehnologic) și corespund standardelor sau condițiilor tehnice prevăzute în contract. În statisticile industriale produsele sînt exprimate cantitativ și valoric.

Produsele finite pot fi fabricate și în antrepriză, adică de cîțiva executori. În special, în cazul, cînd o întreprindere (clientul) comandă producție și pune la dispoziție gratuit materiale către o altă întreprindere, care efectiv execută procesul de producție iar ulterior aceasta returnează produsul finit clientului.

În vederea evitării dublei raportări, întreprinderea care efectiv a realizat procesul de producție și a obținut produsul finit raportează indicatorul privind volumul fizic de producție a acestui produs (buc., t, m, etc.) și valoarea procesului de producție (costurile suportate de producător) în prețuri curente, adică fără valoarea materialelor clientului puse de acesta la dispoziție gratuit.

În acest caz clientul care comandă producția raportează doar indicatorul valoric „**Venituri din vânzări**” (**Cifra de afaceri**), care va include toate costurile aferente fabricării produsului (prețul integral), inclusiv costul materiei prime, costul serviciului de prelucrare (de fabricare a produsului), comandat și achitat producătorului, alte costuri.

Lucrările (serviciile) cu caracter industrial sunt cele executate de agenții economici în cadrul unor acțiuni de cooperare, în care nu se prevăd transformări esențiale ale formei produselor supuse prelucrării. Sunt raportate numai acele lucrări care sînt executate pentru terți sau pentru alte sectoare neindustriale ale întreprinderii.

Lucrările cu caracter industrial se grupează în principal în:

- lucrări (servicii) industriale executate asupra unor produse (puse la dispoziția executantului de către beneficiar gratuit), care nu modifică forma produsului, reprezentînd parte (operație) din cadrul proceselor tehnologice (spre exemplu, vopsire, poleire, etc.);
- lucrări de întreținere și reparații care au drept scop restabilirea parametrilor tehnici și calitativi ai mașinilor și utilajelor.

Nu se cuprind în producția industrială următoarele activități asemănătoare cu procesele industriale, dar care sînt incluse în alte sectoare de activitate decît cele industriale:

- asamblarea prefabricatelor pe șantier, a părților componente pentru poduri și rezervoare de apă, construirea de spații de depozitare din elemente metalice, de căi ferate și instalații de semnalizare, instalații și rețele de termoficare, rețele electrice, precum și lucrările de minare pentru exploatarea carierelor, acestea fiind parte din secțiunea F „Construcții”;
- repararea și întreținerea mașinilor de birou, a calculatoarelor – se includ în clasa 9511 “Repararea calculatoarelor și a echipamentelor periferice”;
- repararea de bunuri casnice și de autovehicule – se include în activitatea 952 “Reparații de articole personale și de uz gospodăresc”, precum și în grupa 452 “Întreținerea și repararea autovehiculelor” sau în clasa 4540 “Comerț cu motociclete, piese și accesorii aferente; întreținerea și repararea motocicletelor”;
- vulcanizarea camerelor de aer (anvelopelor) – este inclusă în activitatea 4520 “Întreținerea și repararea autovehiculelor”, exclusiv repararea autovehiculelor executată în întreprinderi specializate (industriale) și respectiv în activitatea 4540 “Comerț cu motociclete, piese și accesorii aferente; întreținerea și repararea motocicletelor”;

- îmbutelierea și etichetarea băuturilor – sînt incluse în clasa 4634 “Comerț cu ridicata al băuturilor” dacă sînt executate ca părți ale activității de vânzare–cumpărare cu ridicata sau în clasa 8292 “Activități de ambalare” – dacă sînt executate pe bază de taxă sau contract de către o întreprindere specializată în activitatea dată.

De asemenea nu se include în valoarea producției industriale:

- costul articolelor și lucrărilor industriale, care nu corespund standardelor, condițiilor și documentației tehnice;
- costul materialelor, semifabricatelor și articolelor cumpărate și revândute fără a fi prelucrate la întreprinderea respectivă;
- costul deșeurilor industriale, care reprezintă resturile de materie primă inițială (bucăți, așchii etc.) cît și bucățile de stofe la cântar etc. Dacă înainte de a fi livrate deșeurile sînt spălate, sortate, ambalate, în valoarea producției se include doar costul lucrărilor de pregătire către vânzare efectuate cu forțele proprii;
- costul producției de fabricare proprie, care a fost supusă analizelor de laborator sau cercetărilor selective, dacă în rezultat această producție a devenit inutilizabilă.

3.2.2. Unitatea de măsură

Indicele Producției Industriale și Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie sunt indicatorii relativi și se calculează în %.

3.2.3. Formula de calcul

Indicele Producției Industriale este calculat după formulele:

$$IPI^j_{pr.c} = \frac{V^j_{pr.c(T_1)}}{V^j_{pr.c(T_0)}} * 100 \quad (1) \quad \text{– formula de calcul a indicelui elementar}$$

$IPI^j_{pr.c}$ la nivelul produsului PRODMOLD j fabricat în perioada de raport (T_1) față de perioada de bază (T_0) în prețuri curente;

$V^j_{pr.c(T_1)}$ = valoarea produsului j fabricat la prețuri curente (de livrare) în perioada curentă (T_1);

$V^j_{pr.c(T_0)}$ = valoarea produsului j fabricat la prețuri curente (de livrare) în perioada de bază (T_0), calculat ca medie lunară aritmetică din cele 12 luni ale anului de bază (2012);

$$IPI_{pr.c} = \frac{\sum IPI^i_{pr.c} * W^i_{(T_0)}}{\sum W^i_{(T_0)}} * 100 \quad (2) \quad \text{– formula de calcul de tip Laspeyres a indicelui}$$

agregat pentru toate nivelele superioare produsului (grup de produse, clasă CAEM-2) grupă CAEM-2 diviziune CAEM-2, secțiune CAEM-2, Total) în prețuri curente.

Unde:

$W^i_{(T_0)}$ = elementul de ponderare a indicelui individual în cadrul nivelului respectiv de agregare. La nivelele produsului, grupului de produse și clasei CAEM-2 în calitate de ponderi este utilizată valoarea produselor fabricate în anul de bază $T-2$. La nivele de grupe, diviziuni, secțiuni CAEM-2 și pe Total în calitate de ponderi este utilizată valoarea adăugată brută (VAB) în anul de bază $T-2$, structurată pe respectivele nivele de agregare și calculată în Conturi Naționale.

Calcularea indicelui de volum al producției industriale, $IPI^{Cl}_{vol(T_1)}$ se efectuează începând cu nivelul clasei CAEM (4 semne ale codului) prin deflatarea indicelui valorii producției în prețuri curente aplicând indicele prețurilor producției industriale, după următoarea formulă:

$$IPI^{Cl}_{vol} = \frac{IPI^{Cl}_{pr.c(T_1)}}{IPPI^{Cl}_{(T_1)}}, \text{ unde}$$

$IPI^{Cl}_{pr.c(T_1)}$ – indicele producției industriale la nivelul clasei CAEM-2 în prețuri curente

$IPPI^{Cl}_{(T_1)}$ – indicele prețurilor producției industriale pentru clasa CAEM-2 în perioada TI .

Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie este calculat după formulele:

a) Calcularea *Indicelui Cifrei de Afaceri pentru livrările pe piața internă*:

$$I_l^{\text{Grupa CAEM/intern}} = \frac{CA_l^{\text{Grupa CAEM/intern}}}{INT_{\text{an baza}}^{\text{Grupa CAEM}}} \times 100, \text{ unde:}$$

$I_l^{\text{Grupa CAEM/intern}}$ = indicele CA pentru livrările pe piața internă din luna l , calculat la nivel de grupă CAEM, față de media anului de bază;

$CA_l^{\text{Grupa CAEM/intern}}$ = valoarea CA, pentru livrările pe piața internă din cadrul grupei CAEM, din luna l ;

$INT_{\text{an baza}}^{\text{Grupa CAEM}}$ = valoarea medie a CA pentru livrările pe piața internă, corespunzătoare grupei CAEM respective, calculată ca medie lunară simplă din datele cap. CA a anchetei lunare IND TS pentru 12 luni ale anului de bază.

Calcularea valorii medii a CA pentru livrările pe piața internă:

$$INT_{\text{an baza}}^{\text{Grupa CAEM}} = \frac{\sum_{l=1}^{12} INT_l^{\text{Grupa CAEM}}}{12}, \text{ unde:}$$

$INT_l^{\text{Grupa CAEM}}$ = valoarea CA pentru livrările pe piața internă, corespunzătoare grupei CAEM respective, din luna l a anului de bază.

b) Calcularea *Indicelui Cifrei de Afaceri pentru livrările pe piața externă* se efectuează similar ca pe piața internă.

c) Calcularea *Indicelui Cifrei de Afaceri pe Total*:

$$I_l^{\text{TIP/total}} = \frac{I_l^{\text{TIP/intern}} \times Z_{\text{int}}^{\text{TIP}} + I_l^{\text{TIP/extern}} \times Z_{\text{ext}}^{\text{TIP}}}{Z_{\text{int}}^{\text{TIP}} + Z_{\text{ext}}^{\text{TIP}}}, \text{ unde}$$

$I_l^{\text{TIP/total}}$ = indicele cifrei de afaceri din luna l pe **total grupă/diviziune/secțiune/marele grupe industriale/total industrie CAEM**;

$I_l^{\text{TIP/intern}}$ = indicele cifrei de afaceri pentru **livrările pe piața internă**, pentru grupa/diviziunea/secțiunea/marele grupe industriale/total industrie CAEM respectivă, din luna l ;

$Z_{\text{int}}^{\text{TIP}}$ = ponderea livrărilor pe piața internă în cifra de afaceri totală a grupei/diviziunii/secțiunii/marele grupe industriale/total industrie CAEM, calculată din Ancheta Structurală Anuală în **Întreprinderi pentru anul de bază**;

$I_l^{\text{TIP/extern}}$ = indicele cifrei de afaceri pentru livrările pe piața externă, pentru grupa/diviziunea/secțiunea/marele grupe industriale/total industrie CAEM respectivă, din luna l ;

$Z_{\text{ext}}^{\text{TIP}}$ = ponderea livrărilor pe piața externă în cifra de afaceri totală a grupei/diviziunii/secțiunii/marele grupe industriale/total industrie CAEM, calculată din Ancheta Structurală Anuală în **Întreprinderi pentru anul de bază**

3.3. Clasificările utilizate

Activitatea economică: Rezultatele cercetării sunt clasificate corespunzător Clasificării Activităților Economiei Moldovei (CAEM-2), armonizat cu NACE rev.2, aprobat prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 28 din 07.05.2019.

Clasificarea produselor: Datele sunt colectate și prezentate conform:

- Clasificatorului Statistic al Produselor (bunurilor și serviciilor) al Republicii Moldova (CSPM rev. 2.1), armonizat la clasificarea CPA a UE, aprobat prin ordinul BNS nr.09 din 30.01.2024;
- Nomenclatorului Produselor și Serviciilor Industriale (PRODMOLD, lista 2022), armonizat la standardul european PRODCOM-2022, aprobat prin ordinul BNS nr.72 din 25.09.2023.

Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt grupate conform Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică (NUTS) al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.570 din 19 iulie 2017.

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Pentru Indicele Producției Industriale (IPI) activitățile industriale sunt reprezentate de secțiunile B – Industria extractivă, C – Industria prelucrătoare și D – Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat ale Clasificatorului Activităților Economice a Moldovei (CAEM-2), armonizat la standardul european NACE Rev.2.

Pentru Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie (ICA) activitățile industriale sunt reprezentate de secțiunile B – Industria extractivă și C – Industria prelucrătoare ale Clasificatorului Activităților Economice a Moldovei (CAEM-2), armonizat la standardul european NACE Rev.2.

3.4.2. Populația statistică

Cercetarea statistică cuprinde întreprinderile, în special, cu activitate principală de industrie, cu numărul personalului de la 20 persoane în sus – exhaustiv și cu numărul personalului de la 4 la 19 persoane – eșantion aleatoriu; cu titlu de excepție în cercetare lunară mai sunt incluse unele unități industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale, care ocupă o pondere importantă în activitatea industrială corespunzătoare, cum ar fi sectoarele de producere a cărnii de pasăre a unor fabrici avicole, sau unități de producere a vinului din cadrul întreprinderii agricole etc.

3.4.3. Geografică

Informația este elaborată și diseminată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender.

3.4.4. Temporală

Seriile de timp privind Indicele Producției Industriale sunt disponibile în publicații în principal din anul 1970.

Începând cu a.2004, pe pagina Web a BNS, Indicele Producției Industriale este disponibil conform CAEM, rev.1.

Începând cu a.2010 IPI este calculat în conformitate cu Recomandările Internaționale privind Indicele Producției Industriale 2010 ale ONU și seriile de timp sunt disponibile pe pagina Web a BNS conform CAEM-2.

Seriile de timp privind Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie sunt disponibile în publicațiile statistice pe pagina Web a BNS începând cu a.2015.

3.5. Nivelul de dezagregare

Datele sunt disponibile dezagregate:

- pe activități la nivel de grupe, diviziuni și secțiuni CAEM-2;
- pe Principalele Grupe Industriale (conform CAEM-2);
- în profil teritorial: pe regiuni de dezvoltare, mun. Chișinău, UTA Găgăuzia și conform clasificatorului NUTS, cu respectarea cerințelor de confidențialitate a datelor diseminate.

3.6. Periodicitatea diseminării
Lunar
3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)
Datele sunt diseminate a 50–ea zi după luna de raportare.
3.8. Revizuirea
Datele privind Indicele Producției Industriale (IPI) și Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie (ICA) la prima diseminare sunt provizorii, cu posibila revizuire în următoarea lună în cazul existenței rectificărilor din partea agenților economici. Politica de revizuire a datelor este în conformitate cu Politica de revizuire a datelor statistice , aprobată prin ordinul BNS nr. 35 din 30.08.2022: https://statistica.gov.md/files/files/despre/planuri/Politici/Politica_revizuire_2022_ro.pdf .
3.9. Perioada de referință
Perioada de referință: luna precedentă, luna corespunzătoare a anului precedent, media lunară a anului de bază T-2, perioada cumulativă de la începutul anului, anul de referință.

4. Colectarea și procesarea datelor
4.1. Sursa de date
4.1.1. Cercetări statistice
Cercetările statistice lunare sunt realizate în baza Cercetării statistice lunare Indicatori pe termen scurt în industrie IND TS.
4.1.2. Surse administrative
Nu sunt utilizate.
4.1.3. Estimări
Lunar se estimează indicatorii valorici Valoarea producției fabricate în prețuri curente, în baza produselor cercetate și Cifra de afaceri (venituri din vânzări), în baza metodelor de extindere a datelor în cercetările selective.
4.2. Caracteristica cercetării statistice
4.2.1. Obiectiv și scurt istoric
Obiectivul indicelui producției industriale constă în evaluarea creșterii sau diminuării nivelului producției industriale în perioada (luna) curentă față de nivelul mediu lunar din anul de bază. Începând cu a. 1994 elaborarea indicatorilor statisticii industriei a fost efectuată în corespundere cu Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) – versiunea 1, armonizată la clasificarea ISIC a ONU. În a. 2001 a fost implementată versiunea a 1–a a CAEM armonizată la clasificarea NACE a UE, iar din a. 2005 până în 2014 a fost folosită versiunea CAEM, rev. 1.1. Totodată, în conformitate cu Recomandările Internaționale privind statistica industriei, a fost modificată metodologia de calcul a IPI și ICA. Începând cu a.2014 indicatorii IPI și ICA sunt elaborați în conformitate cu metodologia nouă aprobată prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică nr. 5/4 și 5/3 din 07.10.2014. Începând cu anul 2014 este folosit CAEM, rev. 2, armonizat cu NACE rev.2, aprobat prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică nr. 20 din 29.12.2009. Începând cu anul 2004 a fost implementat Nomenclatorul de produse și servicii industriale PRODMOLD, armonizat la standardul european PRODCOM. Din anul 2014 este pus în aplicare versiunea Nomenclatorului de produse și servicii industriale PRODMOLD–2013, armonizat la versiunea PRODCOM, lista 2013. Începând cu anul 2024 este pus în aplicare versiunea Nomenclatorului de produse și servicii industriale PRODMOLD-2022, armonizat la versiunea PRODCOM lista 2022.

4.2.2. Unitatea statistică

Unitatea statistică în cercetările statistice lunare este întreprinderea cu activitate principală de industrie cu statut de persoană juridică. Cu titlu de excepție în cercetare lunară mai sunt incluse unele unități industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale, care ocupă o pondere importantă în activitatea industrială corespunzătoare; în cercetările statistice anuale – unitatea gen de activitate industrială (principală și secundară).

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Este relevantă informația din punctele 3.1 și 4.1.1 și în special sunt cuprinse aproximativ 1300 întreprinderi cu activitate principală de industrie și excepțional unele unități industriale ale altor sectoare, cu numărul de personal ocupat în activitatea principală de la 20 în sus, și cu numărul de personal de la 4 la 19 persoane – prin eșantion aleatoriu.

4.2.4. Periodicitatea cercetării

Lunar

4.2.5. Colectarea datelor

Metoda de completare a anchetelor (formulelor, rapoartelor) statistice este online prin aplicația <https://raportare.gov.md/>.

Totodată, se mai menține metoda de auto înregistrarea de către agentul economic. Raportul statistic completat se prezintă de către întreprindere la oficiul teritorial de statistică nu mai târziu de ziua a 25-ea a lunii următoare celei de raport.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sînt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date la prima etapă în cadrul organului teritorial de statistică, iar apoi și la nivel central de către BNS.

Metodele de control permit verificarea :

- integrității datelor completate în raport;
- corespunderii datelor de identificare;
- respectării condițiilor logice de corelare a datelor.

Controalele se bazează atît pe metode vizuale cît și automatizat utilizând aplicații-soft.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Indicatorul **Indicele Producției Industriale** este compilat în baza datelor cercetării lunare a produselor industriale fabricate, cu aplicarea estimării Valorii producției industriale realizate pe activități CAEM-2 (clase, grupe, diviziuni, secțiuni, Total), este utilizat Indicele Prețurilor Producției Industriale (IPPI) ca deflator și Valoarea Adăugată Brută (VAB) ca pondere pentru agregarea indicilor de la nivelul clasei CAEM-2 (4 semne ale codului) pe nivelele superioare: grupe (3 semne), diviziuni (2 semne), secțiuni CAEM-2 (litera) și pe Total.

Indicatorul **Indicele Cifrei de Afaceri în Industrie** este compilat în baza datelor cercetării lunare a Cifrei de afaceri pe eșantionul stabilit de întreprinderi, aplicarea procedurii de extindere a datelor și compilarea valorii Cifrei de afaceri pe întreaga totalitate a populației statistice.

4.3.3. Ajustările

Indicii Producției Industriale sunt ajustați sezonier în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu specialiștii organelor teritoriale de statistică și cu respondenții pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora. Concomitent, pe pagina Web a BNS sunt actualizate informațiile ce țin de Metadatele de referință, formularele și anchetele cercetărilor statistice și notele metodologice pentru întocmirea lor, etc.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

De obicei rata non-răspunsurilor este neînsemnată și nu influențează rezultatul cercetării în ansamblu.

4.4.2. Erori de eșantionare

Nu sunt atestate

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Comparabilitatea internațională este asigurată în primul rând prin utilizarea clasificatoarelor centrale, armonizate la respectivele standarde ONU și UE. Modul de calculare a indicatorilor statistici corespunde „Recomandărilor Internaționale privind statistica industriei, 2008” și „Recomandărilor Internaționale privind Indicele Producției Industriale 2010”, editate de Secția statistică a ONU” și Manualului „Metodologia Statisticii pe Termen Scurt, Eurostat 1998”.

5.2. Comparabilitatea în timp

Comparabilitatea în timp a Indicatorilor pe termen scurt în industrie este asigurată.

5.3. Coerența cu alte statistici

Coerența cu alte statistici este asigurată de asemenea prin utilizarea aceluiași clasificatoare, dar și a unor definiții și noțiuni comune în metodologia de calcul a indicatorilor economici și statistici.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniaza indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS* (<https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html>).

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, ca datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sunt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sunt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării
8.1. Accesul la informație
8.1.1. Calendarul de emitere
Anual este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor statistice elaborate de BNS.
8.1.2. Accesul la calendarul de emitere
Calendarul de emitere a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS https://statistica.gov.md/ .
8.1.3. Accesul la date statistice
Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:
<ul style="list-style-type: none"> a) Producătorii de statistici oficiale sunt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale. b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.
Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina https://statistica.gov.md/ , rubrica <i>Despre BNS / Acte normative</i> (https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html).
Pagina web a BNS https://statistica.gov.md/ reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.
Toate comunicatele, rapoartele analitice, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS sunt plasate pe pagina web oficială.
8.2. Formatul diseminării
8.2.1. Comunicate / Rapoarte analitice
Comunicatele și rapoartele analitice sunt publicate pe pagina web oficială a BNS: https://statistica.gov.md/ro la rubrica <i>Comunicate</i> , conform <i>Calendarului de diseminare</i> .
8.2.2. Publicații
Publicațiile elaborate de BNS, care conțin date statistice privind Indicatorii pe termen scurt în industrie:
<ul style="list-style-type: none"> - Anuarul statistic, - Statistică teritorială, - Moldova în cifre, breviar statistic.
Accesul la publicații:
<ul style="list-style-type: none"> - în format electronic, pe pagina oficială a BNS https://statistica.gov.md/, rubrica <i>Produce și servicii / Publicații</i> – https://statistica.gov.md/ro/publications - sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa https://statistica.gov.md/, - rubrica Publicații – https://statistica.gov.md/ro/modalitatea-de-procurare-a-publicatiilor-statistice-63_3703.html
8.2.3. Baze de date/serii de timp
Banca de date statistice http://statbank.statistica.md , domeniul <i>Statistica economică / Industrie</i>
Pagina oficială a BNS: https://statistica.gov.md/ la rubrica <i>Statistici pe domenii / Economia și mediul de afaceri / Industrie</i>
Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) : http://www.statistica.gov.md/SDDS/NSDP/
8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale
Chestionare internaționale ONU, CEE, Eurostat, CSI, etc.
8.2.5. Solicitări de date suplimentare
BNS, în limita informațiilor disponibile și în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială, pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, comunicatele și rapoartele analitice, plasate pe pagina oficială web. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online –

<https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Produse și servicii / Solicitare de informații statistice*: <https://statistica.gov.md/ro/solicitare-de-informatii-statistice-9998.html>.

În afară de aceasta, BNS poate acorda accesul la date individuale pentru proiecte de cercetări științifice în conformitate cu Regulamentul privind accesul la date individuale în scopuri științifice, aprobat prin Ordinul BNS nr. 51 din 31.12.2021. Regulamentul și anexele la Regulament pot fi accesate online - <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica: *Produse și servicii / Solicitare de acces la microdate*: <https://statistica.gov.md/ro/solicitare-de-acces-la-microdate-205.html>.

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Metadate și clasificatoare / Metadate de referință* (<https://statistica.gov.md/ro/metadata>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Rapoarte de evaluare externă* (<https://statistica.gov.md/ro/rapoarte-de-evaluare-externa-9930.html>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Sondaje de opinie* (<https://statistica.gov.md/ro/sondaje-de-opinie-9933.html>).

9.4. Alte referințe utile

Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI	https://statistica.gov.md/ro/prezentare-general-a-9865.html
Baza de date EUROSTAT	http://ec.europa.eu/eurostat/data/database
Baza de date UNData	https://data.un.org/default.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/